

Alicja Stańco-Wawrzyńska

Wydział Politologii i Studiów Międzynarodowych UMK
kontakt: stanco.wawrzyńska@gmail.com

Medioznawcy po raz czwarty rozmawiali o metodologii w Warszawie

Sprawozdanie z IV Ogólnopolskiej Konferencji Metodologicznej Medioznawców „Metodologia w służbie teorii? U źródeł projektów badawczych medioznawców”

Dwudziestego drugiego listopada 2013 r. na Uniwersytecie Warszawskim odbyła się IV Ogólnopolska Konferencja Metodologiczna Medioznawców organizowana przez Instytut Dziennikarstwa UW. Tego roku hasło przewodnie brzmiało: *Metodologia w służbie teorii? U źródeł projektów badawczych medioznawców*. Całość organizował i moderował dr Tomasz Gackowski, wicedyrektor ID UW. Konferencja odbywała się pod patronatem portalu medioznawca.com.

Rozpoczynając czwartą już konferencję w cyklu, odniesiono się do efektów pracy podczas poprzedniej edycji. Można było usłyszeć kilka słów o samej konferencji, ale także zostać zachęconym do lektury książki *Nowe media. Wyzwania i ograniczenia*, która jest rezultatem zeszłorocznego spotkania. Podczas edycji 2014 skoncentrowano się na tematyce prowadzonych aktualnie przez medioznawców badań, relacjach między teorią i praktyką oraz problemach metodologicznych. Uczestnicy zostali podzieleni na

pięć paneli. Różnorodność tematyczna referatów pozwoliła na zilustrowanie spektrum badań medioznawczych.

W pierwszym panelu poruszone zostały przede wszystkim kwestie interdyscyplinarności badań. Zwrócono uwagę na kwestie możliwości korzystania z wiedzy oraz współpracy ze specjalistami z językoznawstwa, kognitywistyki czy etnografii. Poruszone zostały także kwestie badania wizerunku organizacji oraz informowania przez media o pomaganiu. Szczególną uwagę skupiło wystąpienie prof. dr. hab. Marka Jezińskiego oraz dr. Łukasza Wojtkowskiego, do których skierowano najwięcej pytań. W dyskusji zwrócono uwagę na innowacyjność badań i ich szeroki zakres. Istotnym punktem stały się także narzędzia badawcze naukowców oraz wykorzystywane jednostki obserwacji.

Drugi panel dotyczył tematyki badań przekazów medialnych, problemów z ich intertekstualnością, tekstualizacją i dekonstrukcją. Referentki podzieliły się także wstępnymi wynikami swoich badań nad miejscem rodziny w sieci i szerzej problematyką osób niepełnosprawnych. Ostatni referat dotyczył roli i funkcjonowania prasy lokalnej w małych społecznościach. W panelu trzecim poruszone zostały kwestie budowania narracji i autonarracji oraz rozwijania relacji z klientem przez *social media*. Interesujące było wystąpienie mgr Karoliny Stefanowicz, która opowiedziała o swoich badaniach z użyciem najnowszych technologii, mówiąc o zwiększaniu użyteczności przekazu internetowego strony internetowej na podstawie badań z użyciem eye-trackera Tobii T60. Kwestie nowych technologii w badaniach nad mediami i możliwości ich wykorzystania, a przede wszystkim wymiana doświadczeń w pracy z eye-trackerem zdominowały kończącą panel dyskusję.

Przedostatni panel skupiony był wokół problematyki politycznej i obywatelstwa. Prezentowane projekty badawcze, będące na różnym stopniu zaawansowania, stawiały pytania o komunikację między politykami a obywatelami. Pojawiły się kwestie budzące emocje – jak rozliczanie polityków z obietnic wyborczych (i nie tylko wyborczych) czy rola Twittera i technologii informacyjnych w komunikacji politycznej. Zwrócono także uwagę na źródła pozyskiwania informacji przez obywateli. Dyskusja zorientowana była przede wszystkim wokół słuszności i efektywności wykorzystywania *social media* w komunikowaniu politycznym, a także nad spectrum odbiorców i rzetelnością przekazywanych przez nie wiadomości w kontekście roli informacyjnej i edukacyjnej mediów.

Panel ostatni kontynuował zagadnienia polityczne. Pierwszy referat dotyczył problemu badania zjawisk społeczno-medialnych. Dr Tomasz Olczyk skupił się na zagadnieniu celebryzacji polityków, opierając się na badaniach, m.in. prezydentów miast. Zwrócił uwagę na duże wyzwania już na poziomie operacjonalizacji badań, związanych z trudnością definiowania zjawiska celebryzmu. Nie odchodząc od kwestii politycznych, wyniki swoich badań na ich końcowym etapie, a także ścieżkę metodologiczną dotarcia do wniosków naukowych przedstawiła mgr Karolina Brylska, która zajęła się używaniem groźby we współczesnym dyskursie politycznym. Natomiast w badaniach nad framingiem referent przybliżył publiczności kwestie wykorzystania metod ilościowych w badaniach medioznawczych. Podczas dyskusji zwrócono uwagę na to, jak istotna i wiążąca dla badań, a zarazem niejednokrotnie bardzo trudna jest operacjonalizacja. Rozmawiano także o obiektywności badań i konstruowaniu narzędzi badawczych.

Podsumowując, merytorycznie uczestnicy konferencji prezentowali wysoki poziom oraz podzielili się swoimi doświadczeniami i problemami, z jakimi borykali się lub nadal borykają przy swoich projektach badawczych. Różnorodność tematyczna pokazała, że medioznawca to naukowiec, który może zajmować się wieloma kwestiami, a co ważniejsze zajmuje się istotnymi problemami społeczno-politycznymi, istniejącymi w przestrzeni publicznej. Zasadniczą wartością naukową konferencji stanowiła możliwość wymiany doświadczeń, inspiracji, otwartość na nowe koncepcje, a zarazem na konstruktywną krytykę czy podzielenie się wątpliwościami badawczymi. Cenne jest także spotkanie się grona naukowców na różnym szczeblu rozwoju naukowego, co pozwala sądzić, iż zaowocuje to nie tylko integracją środowiska badaczy mediów, ale także podniesieniem jakości prowadzonych przez nich badań¹.

¹ Jak przystało na wydarzenie, na którym spotkały się osoby zajmujące się mediami – całość została nagrana i opublikowana. Wystąpienia z konferencji można obejrzeć na wortalu medioznawca.com: <http://medioznawca.com/16-aktualnosci/93-wystapienia-prelegentow-podczas-iv-okmm>.

III Warsztaty Metodologiczne Medioznawców – praktyczny wstęp do konferencji

Dzień przed konferencją (21.11.2013 r.) zorganizowane zostały warsztaty metodologiczne, prowadzone przez zaproszonych ekspertów. Zainteresowani mogli pogłębić swoją wiedzę i umiejętności w trzech sekcjach tematycznych:

- analiza narracji (prowadzący: dr Jacek Wasilewski) – zajmowano się sposobami badania wizerunku w przestrzeni medialnej z różnych perspektyw. Uczestnicy skupiali się na założeniach, metodach i rekomendacjach płynących z analiz wizerunkowych dla różnych podmiotów;
- analiza dyskursu (prowadzący: dr hab. Robert Szwed) – skoncentrowano się na sposobach narratywizowania rzeczywistości, zamykania faktów/zjawisk/zdarzeń w struktury fabularne budujące świadomość jednostek oraz całych zbiorowości społecznych. Przedstawione zostały różne techniki i metody analizy narracji;
- analiza wizerunku (prowadzący: dr Marek Kochan) – skupiono się na refleksji nad pojęciem dyskursu rozumianego jako proces i jako działanie (lokucja – illokucja – perlokucja). Przez pracę na przykładach próbowano zoperacjonalizować pojęcie dyskursu, aby następnie zająć się objaśnieniem metod i technik możliwych do wykorzystania.

Podczas warsztatów, po krótkim wstępie teoretycznym, każda z grup zajęła się analizą wybranych przypadków. Pozwoliło to na bieżąco uczyć się i rozwijać swoje umiejętności pod okiem specjalistów.

Warsztaty zakończyły się wspólnymi obradami sekcji, na których prowadzący przedstawili efekty pracy swoich grup. Jednym z najważniejszych wniosków było wskazanie uzupełniania się perspektyw badawczych, co pozwala na pogłębianie prowadzonych badań. Wskazane zostały także problemy, którymi warto by było zająć się z innej perspektywy niż dotąd reprezentowana; przebadać je inną metodą. Najcenniejsze były możliwości wymiany doświadczeń między badaczami, wskazanie trendów w metodach badania mediów, a także podzielenie się przez uczestników innowacyjnymi pomysłami metodologicznymi.